

2.1. Загальний посібник з розрахунку балів

Розрахунок балів кожного з 31 показника є основою процесу оцінки ГРФП. Кожен з показників включає ряд параметрів, для яких розраховуються бали. Згодом ці бали агрегуються відповідно до методології, описаної в розділі 2.2. Кожний параметр оцінюється окремо за чотирибальною порядковою шкалою: А, В, С або Б. Кожному балу відповідають певні критерії. Для обґрунтування оцінки кожного з параметрів необхідно, щоб виконувалися всі вимоги, зазначені для цього параметра. Якщо вимоги виконуються лише частково, то критерії для присвоєння цього балу не задовольняються. У цьому випадку слід привласнити менший бал, для якого будуть виконуватися всі вимоги, зазначені для більш низької оцінки. Для кожного з показників і параметрів бал С відображає базовий рівень ефективності, що відповідає добрій міжнародній практиці. Бал Б означає, що ефективність вимірюваного елемента нижче базового рівня, він відсутній в принципі, або недостатньо інформації для оцінки даного параметра.

2.1.1. Присвоєння балу Б за недостатності інформації

Бал Б говорить про те, що ефективність знаходиться на рівні нижче базового. Він застосовується, якщо спостеріганий рівень ефективності знаходиться нижче необхідного для будь-якої більш високої оцінки. З цієї причини бал Б присвоюється, коли інформації для визначення фактичного рівня ефективності недостатньо. Бал Б, який присвоюється через недостатність інформації, слід відрізнити від балу Б, що присвоюється внаслідок низького рівня ефективності, - у другому випадку використовується символ зірочки, тобто Б*. Метод агрегування багатовимірних показників, що містять бал Б*, не відрізняється від методу агрегування інших показників з балами Б. Агреговані бали, присвоєні таким показникам, не відзначаються символом зірочки; таким чином, факт нестачі інформації видно лише на рівні параметрів.

2.1.2. Розрахунок балів у випадку, коли показники не застосовуються або не використовуються

Існує дві ситуації, коли показнику або параметру не може бути присвоєний жоден з балів.

Не застосовується («Н/П»). У деяких випадках показник або параметр не може бути застосованим до оцінюваної державної системи. У всіх таких випадках замість бала вказується «Н/П». У випадку, коли один або більше параметр багатовимірного показника не застосовується, фахівець з оцінки продовжує її, як якщо б "незастосовних" параметрів не існувало.

У деяких ситуаціях присвоєння балу Б для показника або параметра може призвести до оцінки Н/П для інших показників або параметрів. Наприклад, за відсутності функції внутрішнього аудиту (PI-26.1) іншим параметрам показника PI-26 дається оцінка «Н/П», оскільки якщо немає функції внутрішнього аудиту, то нічого оцінювати. Аналогічно, якщо немає функції зовнішнього аудиту (PI-30), то показнику PI-31 надається оцінка «Н/П», оскільки не буде переданих органам законодавчої влади для контролю звітів зовнішнього аудиту.

Не використовується (Н/І). У деяких випадках може бути прийняте рішення не використовувати окремих показників з певних причин. Наприклад, може виникнути ситуація, коли проведення оцінки ГРФП поєднується з іншою детальною оцінкою певного показника, що виконується за допомогою іншого інструменту. У всіх таких випадках замість бала вказується «Н/І».

Використання оцінок «Н/П» та «Н/І» повинно бути обґрунтовано у звіті ДРФП. Оцінки, при яких оцінюється менше двох третин (21) показників ГРФП, повинні називатися "частковими оцінками ГРФП", щоб проводити різницю між ними та комплексним застосуванням методології ГРФП.

2.1.3. Тимчасові інтервали

Умови присвоєння балів можуть містити в собі вимогу про використання різних тимчасових інтервалів, які вказані в інструкціях для кожного з показників. За загальним правилом оцінка проводиться на основі ситуації, що склалася на момент збору даних, або, у разі періодично повторюваних подій, на підставі відповідних і завершених подій у ході останнього або поточного бюджетного періоду. Для деяких з параметрів потрібні дані більш ніж за один фінансовий рік або бюджетний період. У таких випадках відповідний період, за який має оцінюватися параметр, і, отже, для якого необхідна наявність фактичної інформації, вказується в інструкціях до відповідного показника.

Для оцінки ряду показників необхідні дані за три роки поспіль. У подібних випадках це повинні охоплювати самий останній фінансовий рік, для якого є інформація, і два роки, що передують йому. Невелика кількість показників основи на оцінці їх ефективності за два роки з трьох. У подібних випадках робиться поправка на те, що неординарні обставини протягом одного аномального року, такі як зовнішні потрясіння або непередбачувані внутрішні проблеми, не впливають на бал, що присвоюється.

2.1.4. Істотність, розмір та значимість

Розмір і суттєвість різних аспектів ефективності є важливими факторами в багатьох параметрах ГРФП. Для набору показників був прийнятий наступний стандартний підхід (якщо не зазначено іншого), що стосується розміру та суттєвості:

- **Усе** означає 90 відсотків і більше (за величиною).
- **Максимальна кількість** означає 75 відсотків і більше (за величиною).
- **Більшість** означає 50 відсотків і більше (за величиною).
- **Деякому** означає 25 відсотків і більше (за величиною).
- **Небагато** означає менше 25 відсотків та більше 10 відсотків (за величиною).

Цей стандартний підхід застосовується в багатьох показниках. У кожному випадку представлення вище слова виділені курсивом, щоб акцентувати увагу на тому, що використовується стандартний термін.

2.1.5. Використання вибірки у випадках, коли недоцільно збирати повну інформацію по всій системі державного управління

Як правило, показники ГРФП вимагають, щоб фахівець з оцінки вимірював ефективність для всього центрального уряду, бюджетного центрального уряду або сектору державного управління. Це може виявитися невиконаним у ситуаціях, коли відповідальність значно децентралізована, або у випадках, що зачіпають велику кількість великих установ. Деякі з показників містять інструкції щодо вибору окремих областей, які необхідно оцінити (наприклад, показник PI-11). Для інших показників рекомендується застосовувати метод виборки (таких, як показники PI-23 та PI-24). У випадку, якщо рекомендації за методом вибірки відсутні, але повний набір даних зібрати не представляється можливим, фахівці з оцінки можуть використовувати будь-які статистично обґрунтовані методи вибірки. Фахівці, що проводять оцінку, повинні пояснювати причину використання вибірки і обґрунтувати використовуваний метод вибірки.

2.1.6. Питання, пов'язані з національною безпекою та комерційною таємницею

Як зазначено в Розділі 1.2, інформація про аспекти, що стосуються оборони, громадського порядку та безпеки може бути недоступною для оцінки з міркувань національної безпеки. Також з метою збереження комерційної таємниці може бути недоступна і

не бути оприлюднена інформація про деякі проекти або окремі витрати. У подібних ситуаціях фахівці з оцінки повинні відзначати ці обмеження у введенні до звіту, у відповідних частинах звіту, або в обох цих місцях. (Див. Частина 3 цього документа: Вступ, розділ 1.3.) У посібнику з розрахунку деяких параметрів подати варіант розрахунку балів для випадків, коли інформація не оприлюднюється через наявність комерційної таємниці. Тим не менш, фахівці з оцінки повинні розумним чином обґрунтувати причину відсутності оприлюдненої інформації там, де це можливо.

2.2. Розрахунок балів для показників з кількома параметрами

Більшість показників включають кілька параметрів, кожен з яких повинен оцінюватися окремо. Загальний бал, що присвоюється показнику, залежить від балів, що присвоюються окремим параметрам. Баллі, присвоєні декільком параметрам, об'єднуються в загальний бал показника або за допомогою методу слабкої ланки (СЗ), або на основі їх усереднення (УС). Для кожного показника вказаний метод, який має використовуватись.

1. Метод слабкої ланки: М1 (ЗЗ). Цей метод застосовується до всіх багатовимірних показників, у яких низька ефективність по одному з параметрів може несприятливо вплинути на ефективність за іншими параметрами того ж показника. Іншими словами, даний метод застосовується в тому випадку, якщо серед взаємопов'язаних параметрів показника є "слабка ланка". Агрегований бал показника визначається наступним чином:

- Спочатку окремо оцінюється кожен із параметрів із присвоєнням кожному з них відповідного балу за чотирибальною шкалою.
  - Агрегований бал показника визначається найнижчим балом, присвоєним якомусь із параметрів.
  - У випадку, якщо будь-які інші параметри показника отримують більш високий бал, до балу цього показника додається знак «+».
- Примітка: НЕ ДОЗВОЛЯЄТЬСЯ вибирати бал параметра з найвищою оцінкою і додавати до нього «-» для позначення того, що є параметри з нижчими балами.

2. Метод усереднення: М2 (УС). Загальна оцінка показника ґрунтується на приблизному середньому значенні балів окремих параметрів цього показника, як показано в таблиці перерахунку (Таблиця 1). Даний метод призначений для оцінки окремих багатовимірних показників, у яких низький бал одного з параметрів не обов'язково погіршуватиме високу оцінку будь-якого іншого параметра того ж показника. Незважаючи на те, що всі параметри відносяться до однієї і тієї ж області УГФ, поліпшення окремих параметрів можуть відбуватися незалежно від інших параметрів. Агрегований бал для таких показників визначається наступним чином:

- Спочатку окремо оцінюється кожен із параметрів із присвоєнням кожному з них відповідного балу за чотирибальною шкалою.
- Потім у таблиці перерахунку балів показників за методом усереднення (таблиця 1) необхідно знайти відповідний розділ, що відповідає кількості параметрів оцінюваного показника (два, три або чотири).
- Далі потрібно визначити ряд у таблиці, бали в якому збігаються з балами параметрів показника, при тому порядок балів значення не має.
- У цьому ряду буде вказано відповідний загальний бал показника.

Таблиця перерахунку застосовується лише до показників, що оцінюються за допомогою методу М2 (УС). Використання цієї таблиці для методу М1 (СЗ) призведе до неправильного розрахунку бала. Таблиця перерахунку призначена лише для використання з конкретними показниками та не підходить для агрегування балів для всього набору чи піднаборів показників. Стандартна методологія для агрегування балів за всіма показниками не розроблялася, тому що кожен з показників вимірює різні аспекти ефективності і не має прямого кількісного зв'язку з іншими показниками.

ТАБЛИЦЯ 1: Таблиця перерахунку балів показників методом усереднення М2 (УС)

Бал параметра		Загальний бал за методом	
		М2 (вода)	
ДВОВИМІРНІ ПОКАЗНИКИ			
й	й	й	й
й	з	з	^+
й	в	з	з
й	А	з	з +
з	з	з	з
з	в	з	з +
з	А	в	в
в	в	в	в
в	А	в	в +
А	А	А	А
ТРИМІРНІ ПОКАЗНИКИ			
й	й	й	й
й	й	з	^+
й	й	в	^+
й	й	А	з
й	з	з	^+

й	з	в	з
й	з	А	С+
й	в	в	з+
й	в	А	в
й	А	А	в
з	з	з	з
з	з	в	з+
з	з	А	в
з	в	в	в
з	в	А	в
з	А	А	в+
в	в	в	в
в	в	А	в+
в	А	А	А
А	А	А	А

ПРИМІТКА: Порядок балів параметрів не має значення. Для агрегування важлива лише кількість кожного з балів. Таблицю НЕ МОЖНА застосовувати для оцінки показників за методом М1 (ЗЗ).

Загальний бал за методом

Бал параметра				
ЧЕТЬОРЕХМІРНІ ПОКАЗНИКИ				
М2 (вода)			Загальний бал за методом	
й	й	й	й	й
й	й	й	з	й
й	й	й	в	^+
й	й	й	А	^+
й	й	з	з	^+
й	й	з	в	^+
й	й	з	А	з
й	й	в	в	з
й	й	в	А	С+
й	й	А	А	С+
й	з	з	з	^+
й	з	з	в	з
й	з	з	А	С+
й	з	в	в	С+
й	з	в	А	С+
й	з	А	А	в
й	в	в	в	С+
й	в	в	А	в
й	в	А	А	в
й	А	А	А	В+
з	з	з	з	з
з	з	з	в	С+

3	3	3	A	C+
3	3	B	B	C+
3	3	B	A	B
3	3	A	A	B
3	B	B	B	B
3	B	B	A	B
3	B	A	A	B+
3	A	A	A	B+
B	B	B	B	B
B	B	B	A	B+
B	B	A	A	B+
B	A	A	A	A
A	A	A	A	A

2.3. Детальний посібник з розрахунку балів для кожного показника та параметра

Далі в Частині 2 представлено докладний посібник з розрахунку балів для кожного показника. Посібник з оцінки ефективності УГФ у звіті ГРФП представлений у Частині 3 цього документа.

ТАБЛИЦЯ 2: Структура компонентів, показників та параметрів ГРФП

КОМПОНЕНТИ	ПОКАЗНИКИ	ПАРАМЕТРИ
I. Надійність бюджету	1. Сукупні показники виконання бюджету видаткової частини бюджету	1.1 Сукупні показники виконання видаткової частини бюджету
2. Структура виконання видаткової частини бюджету	2.1 Структура виконання видаткової частини бюджету у розрізі функцій 2.2 Структура виконання видаткової частини бюджету в розрізі економічних статей 2.3 Витрата резервів на непередбачувані витрати	
3. Виконання доходної частини бюджету	3.1 Сукупне виконання доходної частини бюджету 3.2 Структура виконання доходної частини бюджету	
4. Класифікація бюджету	4.1 Класифікація бюджету	
5. Бюджетна документація	5.1 Бюджетна документація	
6. Операції центрального уряду не враховуються у фінансовій звітності	6.1 Обсяг витрат, що не враховуються у фінансовій звітності 6.2 Обсяг доходів, які не враховуються у фінансовій звітності 6.3 Фінансова звітність позабюджетних фондів	
7. Трансферти місцевим органам влади	7.1 Система розподілу трансфертів 7.2 Своєчасність інформації про трансферти	
8. Інформація про ефективність надання послуг	8.1 Планування надання послуг 8.2 Досягнута ефективність надання послуг 8.3 Ресурси, що отримуються установами, що надають послуги 8.4 Оцінка ефективності надання послуг	
9. Доступ громадськості до бюджетно-податкової інформації	9.1 Доступ громадськості до бюджетно-податкової інформації	
10. Звітність про ризики бюджетно-податкового характеру	10.1 Моніторинг державних корпорацій 10.2 Моніторинг місцевих органів влади 10.3 Умовні зобов'язання та інші ризики бюджетно-податкового характеру	
11. Управління державними інвестиціями	11.1 Економічна експертиза інвестиційних пропозицій 11.2 Відбір інвестиційних проектів 11.3 Розрахунок вартості інвестиційних проектів 11.4 Моніторинг інвестиційних проектів	
12. Управління державними активами	12.1 Моніторинг фінансових активів 12.2 Моніторинг нефінансових активів 12.3 Прозорість вилучення активів	
13. Управління боргом	13.1 Облік та звітність щодо боргу та гарантій 13.2 Затвердження боргу та гарантій 13.3 Стратегія управління боргом	

I. Прозорість державних фінансів

II. Управління активами та зобов'язаннями

КОМПОНЕНТИ

ПОКАЗНИКИ ПАРАМЕТРИ

IV. Заснування на політиці бюджетно-податкова стратегія та складання бюджету

V. Передбачуваність та контроль виконання бюджету

14. Макро^кономічне та бюджетно-податкове прогнозування	14.1 Макро^кономічні прогнози 14.2 Бюджетно-податкові прогнози 14.3 Макрофіскальний аналіз чутливості
15. Бюджетно-податкова стратегія	15.1 Бюджетно-податкові наслідки запропонованих заходів політики 15.2 Ухвалення бюджетно-податкової стратегії 15.3 Звітність про результати бюджетно-податкової політики
16. Середньострокова перспектива планування державних витрат	16.1 Середньострокові оцінки витрат 16.2 Середньострокове ліміти за витратами 16.3 Відповідність стратегічних планів та середньострокових бюджетів 16.4 Узгодженість бюджетів з оцінками попереднього року
17. Процес підготовки бюджету	17.1 Бюджетний календар 17.2 Посібник з підготовки бюджету 17.3 Подання бюджету органам законодавчої влади
18. Розгляд бюджету органом законодавчої влади	18.1 Ретельність розгляду бюджету 18.2 Законодавча процедура розгляду бюджету 18.3 Терміни затвердження бюджету 18.4 Правила коригування бюджету виконавчими органами влади
19. Адміністрація доходів	19.1 Права та обов'язки, що належать до збору доходів 19.2 Управління ризиками недотримання законодавства 19.3 Проведення перевірок та розслідувань 19.4 Моніторинг заборгованості з надходження доходів
20. Облік доходів	20.1 Інформація про надходження доходів 20.2 Зарахування доходів 20.3 Звіряння інформації про надходження доходів
21. Передбачуваність наявності ресурсів протягом року	21.1 Консолідація касових залишків 21.2 Прогнозування та моніторинг наявності коштів 21.3 Інформація про граничні обсяги прийняття зобов'язань 21.4 Істотність коригування бюджету протягом року
22. Заборгованість із витрат	22.1 Величина заборгованості з витрат 22.2 Моніторинг заборгованості з витрат

23. Контроль за фондом заробітної плати

23.1 Інтеграція обліку фонду заробітної плати та штатів

23.2 Управління змінами фонду заробітної плати

23.3 Внутрішній контроль за фондом зарплати

23.4 Аудит фонду заробітної плати

24. Закупівлі

24.1 Моніторинг закупівель

24.2 Метод закупівель

24.3 Доступ громадськості до інформації про закупівлю

24.4 Механізм розгляду скарг із закупівель

ТАБЛИЦЯ 2:(продовження)

КОМПОНЕНТИ	ПОКАЗНИКИ	ПАРАМЕТРИ
	25. Внутрішній контроль за витратами, 25.1 Розподіл обов'язків не пов'язаними із заробітною платою 25.2 ^ефективність контролю за прийняттям зобов'язань щодо витрат 25.3 Дотримання правил та процедур здійснення платежів	
VI. Облік та звітність		
 		
VII. Зовнішній контроль та аудит 26. Внутрішній аудит	26.1 Охоплення внутрішнього аудиту 26.2 Характер аудиту та застосовуваних стандартів 26.3 Здійснення внутрішнього аудиту та звітність за його результатами 26.4 Вжиття заходів за результатами внутрішнього аудиту	
27. Надійність фінансових даних	27.1 Звіряння банківських рахунків 27.2 Рахунки до вияснення 27.3 Авансові рахунки 27.4 Механізм контролю цілісності даних	
28. Звіт про виконання бюджету, що надаються протягом року	28.1 Охоплення та сумісність звітів 28.2 Строки підготовки звітів про виконання бюджету 28.3 Якість звітів про виконання бюджету	
29. Річкові фінансові звіти	29.1 Повнота річних фінансових звітів 29.2 Надання звітів органам зовнішнього аудиту 29.3 Стандарт бухгалтерського обліку	
30. Зовнішній аудит	30.1 Охоплення та стандарт аудиту 30.2 Надання аудиторських звітів органу законодавчої влади 30.3 Вжиття заходів за результатами зовнішнього аудиту 30.4 Незалежність найвищого органу аудиту	
31. Розгляд висновків зовнішнього аудиту органом законодавчої влади	31.1 Своєчасність розгляду звітів про результати аудиту 31.2 Слухання за результатами аудиту 31.3 Рекомендації, що видаються органом законодавчої влади за результатами аудиту 31.4 Прозорість розгляду звітів аудиторів органом законодавчої влади	